

На основу члана 61. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17) и члана 14. Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 39/09 и 25/18), вршилац дужности генералног директора Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине доноси

ПРАВИЛНИК О СЛУЖБИ ПОТРАГЕ И СПАСАВАЊА У СЛУЧАЈУ ВАЗДУХОПЛОВНЕ НЕСРЕЋЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

I - УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет)

- (1) Овим правилником се дефинише надлежност, одговорност и поступање органа, организација и институција у Босни и Херцеговини у спровођењу оперативних процедура за вријеме извођења операција потраге за несталим ваздухопловом и спасавања лица у случајевима ваздухопловних несрећа.
- (2) Овај правилник је израђен у складу са стандардима и препорученом праксом садржаним у Анексу 12 ("Потрага и спасавање") Конвенције о међународном цивилном ваздухопловству и Приручнику (Doc. 9731 - AN/958) Међународне организације за цивилно ваздухопловство (у даљем тексту: ICAO).

Члан 2.

(Појмови)

Појмови који се користе у овом правилнику имају сљедеће значење:

- а) **Фаза узбуне (Alert Phase - ALERFA)** - ситуација у којој постоји опасност за безбједност ваздухоплова и особља у ваздухоплову;
- б) **Услуге у ваздушном саобраћају (Air Traffic Services - ATS)** - општи појам који означава пружање услуга летних информација, узбуњивања, савјетодавну услугу контроле ваздушног саобраћаја и контролу ваздушног саобраћаја (обласну, прилазну и/или аеродромску контролу ваздушног саобраћаја);
- ц) **Служба (Service)** - појам који означава дужност - функције или учињене услуге;
- д) **Јединица (Unit)** - организација која обезбјеђује извршење одређене услуге;
- е) **Летјелица (Aircraft)** - ваздухоплов било које врсте и величине;
- ф) **Фаза опасности (Distress Phase - DETRESFA)** - ситуација у којој постоји основана сумња да ваздухоплову и лицима у њему пријети озбиљна и непосредна опасност и захтијева се хитно пружање помоћи;
- г) **Фаза нужде (Emergency Phase)** - општи појам који подразумијева, у зависности од случаја, фазу неизвјесности, фазу узбуне или фазу опасности;
- х) **Радио-предајници за случај нужде (Distress radio beacons)** - су предајници који служе за откривање и праћење позиције ваздухоплова, бродова и људи у нужди, и могу бити ваздухопловни (*Emergency Locator Transmitter, ELT*), пловни (*Emergency Position Indicating Radio Beacon, EPIRB*) и лични (*Personal Locator Beacon, PLB*) радио-предајници;
- и) **Лажна узбуна (False Alert)** - ситуација када RCC прими информацију о ваздухопловном ванредном догађају, те се провјером утврди да је била лажна;

- ј) **Подручје летних информација (Flight Information Region - FIR)** - дефинисани ваздушни простор у којем постоје услуге летних информација и узбуњивање;
- к) **Контролни центар акције (Mission Control Centre - MCC)** - дио COSPAS-SARSAT система који, након пријема поруке узбуњивања од локалног корисника и других контролних центара акције, дистрибуише примљене поруке одговарајућим RCC-а или другим контакт тачкама за потрагу и спасавање;
- л) **Координатор на мјесту догађаја (On-Scene Coordinator - OSC)** - координатор операција потраге и спасавања на дефинисаном подручју;
- м) **Могућа зона (Possibility Area)** - најмање подручје у којем је могуће пронаћи све преживјеле или објекте потраге;
- н) **Оперативни план RCC (RCC Operational Plan)** - документ који садржи оперативне процедуре, мјере и поступке које спасилачко-координациони центар примјењује у операцијама трагања и спасавања;
- о) **Спасавање (Rescue)** - операција избављања особа у опасности, пружање иницијалних медицинских и других потреба и њихово премјештање на безбједно мјесто;
- п) **Спасилачко-координациони центар (Rescue Coordination Centre - RCC)** - јединица која координира, организује и води операције потраге и спасавања у области потраге у случајевима ваздухопловних несрећа;
- р) **Подручни центар за потрагу и спасавање (Rescue Sub Centre - RSC)** - јединица подређена спасилачко-координационом центру, која служи за спровођење мјера у складу са прописима надлежних органа;
- с) **Потрага (Search)** - операција координисана из спасилачко-координационог центра или подручног центра за спасавање, уз ангажовање расположивог особља и опреме за лоцирање лица у опасности;
- т) **Зона потраге (Search Area)** - подручје дефинисано од стране спасилачко-координационог центра на којем се врши потрага, које може бити подијељено у мање зоне с циљем рационалнијег коришћења јединица укључених у операције потраге;
- у) **Координатор потраге и спасавања (Search and Rescue Co-ordinator - SRC)** - једна или више особа одговорних за успостављање, осигурање, планирање и координацију услуга потраге и спасавања;
- в) **Средства потраге и спасавања (Search and Rescue Facility)** - мобилна и друга средства и опрема која се користе за потрагу и спасавање;
- з) **Координатор акције потраге и спасавања (Search and Rescue Mission Co-ordinator - SMC)** - дежурно лице у спасилачко-координационом центру коме је привремено додијељена дужност за покретање и координацију операција потраге и спасавања;
- аа) **План потраге и спасавања (Search and Rescue Plan)** - заједнички појам за све документе у државној и међународној структури потраге и спасавања који дефинишу циљеве и уређују поступке и процедуре у служби потраге и спасавања;

- бб) **Тачка контакта за потрагу и спасавање (Serach and Rescue Point of Contact - SPOC)** – Спасилачко-координациони центри и други, од стране државе, успостављени субјекти који су одговорни за примање података о узбуни од CASPAS - SARSAT система;
- вв) **Подручје потраге и спасавања (Search and Rescue Region - SRR)** - димензионирани простор у којем су обезбијеђене услуге потраге и спасавања;
- дд) **Служба потраге и спасавања (Search and Rescue Service - SAR)** - обављање функције праћења опасности, комуникације, координације и трагања и спасавања, иницијалне медицинске помоћи или медицинске евакуације, коришћењем јавних и приватних ресурса, укључујући ваздухоплове, бродове и друга средства са којима се дјелује у сарадњи;
- ее) **Објект или објекти потраге (Search Object or Search Objects)** - летјелица која је нестала или је у опасности, преживјели или докази који су предмет потраге;
- фф) **Спасилачка јединица потраге и спасавања (Search and Rescue Unit - SRU)** - јединица обучена и опремљена за ефикасно вођење операција потраге и спасавања;
- гг) **Извјештај о ситуацији (Situation report - SITREP)** - извјештај о ситуацији и размјена података између спасилачко-координационог центра и јединица SAR о одређеној ваздухопловној ванредној ситуацији или SAR операцији;
- хх) **Фаза неизвјесности (Uncertainty phase - INCERFA)** - ситуација у којој постоји неизвјесност у погледу безбједности ваздухоплова и лица у њему;
- ии) **Ваздухоплов у нужди (Aircraft in distress)** - је посебно стање ваздухоплова у коме постоји основана сумња да ваздухоплову и лицима у њему пријети озбиљна и непосредна опасност, као и да ваздухоплову треба пружити неодложну помоћ, а још не постоји могућност да се одреди да ли је дошло до инцидента, озбиљног инцидента или несреће.

II - НАДЛЕЖНОСТ И ОРГАНИЗАЦИЈА

Члан 3.

(Успостављање Службе потраге и спасавања)

- (1) Служба потраге и спасавања (у даљем тексту: SAR) се организује у циљу ефикасног примања, потврђивања и преношења информација о ваздухоплову у нужди и спровођења операција SAR и осталих активности у вези са SAR-ом. SAR се организује тако да буде доступан 24 часа на дан, током цијеле године.
- (2) Доношење прописа о начину успостављања SAR-а у Босни и Херцеговини је у надлежности Савјета министара Босне и Херцеговине.
- (3) Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине је надлежно за покретање иницијатива ради закључивања споразума о SAR-у са другим државама.

Члан 4.

(Дирекција за цивилно ваздухопловство БиХ)

Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине (у даљем тексту: BHCSA), по питању рада и организације SAR-а у Босни и Херцеговини, има сљедеће надлежности:

- а) израда прописа за SAR и службу узбуњивања;

- б) координација, надзор и контрола квалитета рада SAR-а;
- в) праћење и реализација одредби споразума о сарадњи у области SAR-а са сусједним и другим државама;
- г) закључивање споразума са организацијама и институцијама у области SAR-а у Босни и Херцеговини;
- д) међуентитетска координација у области SAR-а;
- е) међународна сарадња у области SAR-а;
- ж) организација вјежби и провјера спремности SAR-а;
- з) дефинисање оперативних захтјева за опрему и средства SAR-а;
- и) анализа извјештаја о спроведеним операцијама SAR-а;
- ј) вођење и ажурирање базе података о радио-предајницима за случај нужде.

Члан 5.

(Спасилачко-координациони центар БиХ)

- (1) Спасилачко-координациони центар БиХ (у даљем тексту: RCC) је организациона јединица из састава Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби Босне и Херцеговине надлежна за обављање послова којима се обезбјеђује извршавање операције трагања и спасавања у области потраге и спасавања Босне и Херцеговине (у даљем тексту: SRR БиХ), односно у Области летних информација Сарајево (у даљем тексту: FIR Сарајево).
- (2) RCC разрађује детаљне планове и процедуре за извођење операција SAR.
- (3) RCC израђује и остале потребне документе за рад, које одобрава BHCSA.
- (4) У случајевима ванредних ваздухопловних догађаја, RCC спроводи сљедеће активности:
 - а) прима и процјењује информације о ваздухоплову у нужди;
 - б) доноси одлуку о покретању операција SAR;
 - в) оперативно води и координише операције SAR;
 - г) обезбјеђује расположиве информације од ATS јединица (записе радио-веза, елементе Плана лета, радарске записе) и друге битне информације које могу утицати на извођење операција SAR;
 - д) редовно води и ажурира податке о извођењу операција SAR, те обавјештава органе, институције и друге субјекте укључене у SAR о промјенама у Плану.
- (5) У вођењу и координисању операција SAR, RCC БиХ може делегирати неке од својих функција ATS јединици која је најближа предвиђеном рејону потраге, која тада постаје подручни центар за SAR, а над којим RCC врши надзор и издаје инструкције.
- (6) RCC представља тачку SAR контакта у БиХ.
- (7) RCC је у функцији 24 часа дневно.

Члан 6.

(Подручје трагања и спасавања - SSR)

- (1) Трагање и спасавање се спроводи у дефинисаној области трагања и спасавања која обухвата територију Босне и Херцеговине, а може да обухвати и територију која је дефинисана међународним уговорима који обавезују Босну и Херцеговину.
- (2) У дефинисаној области трагања и спасавања систем трагања и спасавања се спроводи на начин који је предвиђен овим правилником, као и у складу са међународним стандардима и препорученом праксом из

Анекса 12 Чикашке конвенције, који су доступни на званичној интернет страници ИСАО-а.

Члан 7.

(Учесници у трагању и спасавању)

- (1) У спровођењу операција трагања и спасавања ангажују се RCC БиХ, пружаоци услуга у ваздушној пловидби, аеродроми, оператори ваздухоплова и друге особе из области ваздухопловства, из састава аеродрома или других објеката у вези са ваздухопловством, у складу са Законом, и други субјекти на основу споразума које закључује ВНДСА, а којима се дефинишу људски и материјални ресурси који се, зависно од околности, стављају на располагање RCC-у за спровођење операција SAR, као и за помоћ за подршку тим операцијама.
- (2) Начин ангажовања учесника у трагању и спасавању врши се у складу са оперативним процедурама које израђује RCC на основу SAR споразума, закључених од стране ВНДСА и ресорних министарстава.
- (3) Субјекти са којима је закључен споразум израђују сопствене оперативне процедуре на основу закључених споразума.

Члан 8.

(Хеликоптерске спасилачке јединице)

- (1) Хеликоптерске спасилачке јединице су намијењене за проналажење и лоцирање мјеста несреће и спасавање унесрећених када год је то технички изводљиво.
- (2) Операције или подршку операцијама SAR из ваздуха могу обављати хеликоптерске јединице из састава државних органа и институција или приватних организација, а према условима дефинисаним у закљученим споразумима о сарадњи у области SAR између ВНДСА и тих субјеката.
- (3) Хеликоптерске спасилачке јединице се налазе у сталној приправности 24 часа дневно са спремношћу за полијетање у року до 60 минута од добијања сигнала за узбуну.
- (4) За вршење извођења операција SAR, посаде хеликоптера ће се придржавати инструкција из RCC-а које се односе на временске услове, терен и безбједност летења.
- (5) RCC може одобрити ангажовање дежурних хеликоптерских јединица и у случајевима других несрећа, по писменом захтјеву одобреном од Министарства одбране Босне и Херцеговине, након процјене да такав ангажман неће угрозити спремност ових јединица за дјеловање у случајевима ванредних ваздухопловних догађаја.
- (6) Услуге хеликоптерских спасилачких јединица у операцијама или подршке из ваздуха операцијама SAR ВНДСА може обезбиједити путем јавног позива.

Члан 9.

(Спасилачке јединице)

Спасилачке јединице за потрагу и спасавање и тимови за спасавање или јединице које се успостављају унутар органа, институција или организација са којима су закључени уговори о коришћењу њихових људских и материјалних потенцијала за потребе SAR-а се ангажују на позив RCC БиХ.

Члан 10.

(Цивилна заштита)

- (1) Јединице цивилне заштите у Босни и Херцеговини се ангажују у операцијама SAR на позив RCC-а.
- (2) У зависности од ситуације и потребе, јединице цивилне заштите обезбјеђују тимове за брзо дјеловање за стварање услова за спасавање, пружање помоћи и

извлачење рањених или погинулих особа, као и тимове за утврђивање минераности терена, евентуално разминирање и уклањање неексплодираних убојитих средстава.

- (3) У циљу уређивања права, обавеза и одговорности, ВНДСА ће закључити споразуме са надлежним управама цивилне заштите у којима ће се детаљније дефинисати поступци и процедуре за извођење операција SAR.

Члан 11.

(Оружане снаге Босне и Херцеговине)

- (1) Оружане снаге Босне и Херцеговине, у складу са законом утврђеним надлежностима, учествују у спровођењу операција трагања и спасавања ангажовањем организационих дијелова ресорног министарства, команди, јединица, укључујући хеликоптерске јединице, са расположивим ресурсима.
- (2) Капацитети потребних ресурса, поступци, процедуре, обавезе и одговорност у извођењу операција SAR-а ће се дефинисати посебним споразумом који закључује ВНДСА и Министарство одбране Босне и Херцеговине.

Члан 12.

(Полицијске снаге у Босни и Херцеговини)

- (1) Полицијске снаге у БиХ, у складу са законом утврђеним надлежностима, учествују у спровођењу операција трагања и спасавања ангажовањем интервентних тимова, хеликоптерских јединица, оперативних центара, надлежних полицијских управа, као и кроз асистенцију надлежних јединица у проналажењу и пружању помоћи унесрећенима, обезбјеђивању мјеста несреће и заштити остатака ваздухоплова, регулисању саобраћаја у циљу бржег приступа возила за спасавање, помоћи у преношењу захтјева и информација између RCC-а и спасилачких јединица на терену, као и вршећи остале активности у спровођењу операција трагања и спасавања које је потребно спроводити до доласка Комисије за истраживање узрока несреће или овлашћених истражилаца.
- (2) Активности из става (3) овог члана се изводе искључиво у координацији са RCC-ом.
- (3) Припадници Полицијских снага у Босни и Херцеговини могу учествовати у заједничким вјежбама и провјерама спремности које планирају и спроводе надлежни органи за SAR.

Члан 13.

(Центар за уклањање мина у Босни и Херцеговини)

- (1) Центар за уклањање мина у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: ВНМАС) је, у складу са закљученим споразумом о сарадњи са ВНДСА, надлежан за ажурирање информација за RCC које се односе на ризик од мина и неексплодираних убојитих средстава (у даљем тексту: НУС) на локалитету ванредног ваздухопловног догађаја (несреће).
- (2) У случајевима извођења операција SAR, ВНМАС ће, на захтјев RCC, обезбиједити ажуриране информације о загађености минама и НУС на локалитету извођења операција SAR.
- (3) Уколико је подручје извођења операција SAR загађено минама и НУС, ВНМАС ће пружати помоћ у координацији и ангажовању других организација и институција у акцијама чишћења од мина и од НУС.

Члан 14.

(Гранична полиција Босне и Херцеговине)

- (1) Гранична полиција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ППБиХ) ће, у складу са закљученим споразумом

- са ВНДСА, на позив RCC, пружати помоћ у операцијама SAR, ангажујући теренске канцеларије и јединице у својој зони одговорности.
- (2) ГПБиХ ће, на основу закључених споразума са сусједним државама, омогућити прелазак државне границе свим тимовима и јединицама из сусједних држава, као и прелазак тимова и јединица из БиХ у сусједне државе, уколико је такво ангажовање одобрено од стране надлежног органа.

Члан 15.

(Здравствене установе)

Здравствене установе у Босни и Херцеговини ће, у складу са законом утврђеним надлежностима, пружати помоћ у спровођењу операција трагања и спасавања, ангажовањем расположивих ресурса, у циљу пружања хитне медицинске помоћи и збрињавања повријеђених у случају ванредне ваздухопловне ситуације.

Члан 16.

(Аеро-клубови и друге специјализоване организације и удружења)

- (1) Аеро-клубови, горске службе за спасавање, клубови спасавалаца, екипе Црвеног крста, ватрогасни савези, ловачка удружења, волонтери и друге специјализоване организације и удружења могу бити ангажовани у операцијама SAR на основу указане потребе.
- (2) На основу потребе за ангажовањем додатних капацитета и властитог просуђивања о способностима и капацитетима, ВНДСА може закључити посебне споразуме са субјектима из става (1) овог члана, којима би се уредиле међусобне обавезе и одговорности.

Члан 17.

(Контролни центар акције - MCC Bari)

- (1) MCC Bari је јединица Међународног Cospas-Sarsat програма, сателитског система трагања и спасавања, који детектује сигнале са радио-предајника за откривање позиције у случају нужде и просљеђује доступне информације о детекцији RCC унутар Региона SAR БиХ (SRR БиХ) или се налази у бази радио-предајника коју води ВНДСА. Међународни Cospas-Sarsat програм обезбјеђује информације које се односе на могући тип узбуне, идентификацију радио-предајника и одређивање координата радио-предајника, као и на додатне информације ако се радио-предајник налази у бази радио-предајника из става (1) овог члана или у Cospas-Sarsat бази радио-предајника.
- (2) RCC је именовани контакт Босне и Херцеговине (SPOC) за добијање информација за узбуњивање од стране MCC-а и као такав је публикован у Зборнику ваздухопловних информација БиХ и одговарајућим међународним документима.

III - СИСТЕМ УЗБУЊИВАЊА

Члан 18.

(Извори узбуњивања)

- (1) Надлежне јединице за пружање услуга у ваздушном саобраћају (ATS јединице) су примарни извор узбуњивања за могуће покретање операција трагања и спасавања и прикупљање потребних информација о ваздухоплову који се налази у нужди.
- (2) По проглашењу једне од фаза узбуњивања, ATS јединице обавјештавају о томе спасилачко-координациони центар.
- (3) ATS јединице пружају услуге узбуњивања:
- а) свим ваздухопловима којима је обезбијеђена ATS услуга;

- б) у мјери у којој је то изводљиво, свим другим ваздухопловима који су поднијели план лета или су на неки други начин познати ATS јединицама;
- ц) сваком ваздухоплову за који се зна или се вјерује да се над њим врше радње незаконитог ометања.
- (4) Остали извори обавјештавања RCC о ванредној ваздухопловној ситуацији су:
- а) Међународни Cospas-Sarsat програм;
- б) очевици пада ваздухоплова;
- ц) посаде других ваздухоплова у лету;
- д) оператери ваздухоплова;
- е) оператери аеродрома;
- ф) аеро-клубови и друге ваздухопловне организације;
- г) органи управе и локалне самоуправе;
- х) ОС БиХ;
- и) пружаоци других услуга у ваздушној пловидби;
- ј) спасилачко-координациони центри сусједних држава;
- к) породица путника из ваздухоплова.

Члан 19.

(Надлежност за проглашење узбуне и покретање потраге и спасавања)

- (1) Проглашење узбуне је у надлежности RCC-а или надлежне ATS јединице, у зависности од тога ко је у могућности да прикупи све релевантне информације и процијени неопходност проглашења узбуне.
- (2) Надлежне ATS јединице без одлагања просљеђују RCC-у сваку информацију у случају догађаја, озбиљног инцидента и ваздухопловне несреће, односно сумње да се ради о ваздухоплову који се налази у нужди.
- (3) Након проглашења узбуне од стране надлежне ATS јединице, спасилачко-координациони центар процијенује узбуну и, ако је потребно, покреће операцију трагања и спасавања.
- (4) Остали извори узбуњивања, одмах по сазнању да се неки ваздухоплов налази у нужди, непосредно достављају информације RCC-у путем свих могућих и расположивих средстава веза или посредством надлежних органа (полиције, цивилне заштите и сл.).

Члан 20.

(Фазе узбуњивања)

- (1) Фазе узбуњивања су: фаза неизвјесности (INCERFA), фаза узбуне (ALERFA) и фаза опасности (DETRESFA).
- (2) Проглашена фаза узбуњивања се користи у свим видовима комуникације између субјеката који су укључени у операцију трагања и спасавања, као начин информисања о степену угрожавања безбједности особа или ваздухоплова којима је потребна помоћ.
- (3) Фазе узбуњивања из става (1) овог члана се не морају проглашавати наведеним редослиједом.
- (4) Максимално вријеме за почетак фаза узбуњивања из става (1) овог члана наведено је у Прилогу овог правилника.

Члан 21.

(Проглашење фаза узбуњивања од стране ATS јединице)

- (1) Надлежна ATS јединица проглашава фазе узбуњивања у складу са прописом којим се уређује пружање услуга у ваздушном саобраћају (контроле летења, информисања ваздухоплова у лету и узбуњивања).
- (2) RCC проглашава фазе узбуњивања ако је путем Међународног Cospas-Sarsat сателитског система детектован сигнал за навођење са радио-предајника за случај нужде или ако је примљена информација о паду или могућем паду ваздухоплова од стране извора узбуњивања из члана 18. став (4) овог правилника.

- (3) У зависности од конкретних околности и развоја ситуације, RCC може да промијени проглашену фазу узбуњивања, о чему без одлагања обавјештава остале субјекте укључене у операцију трагања и спасавања.

IV - ОПЕРАЦИЈЕ ПОТРАГЕ И СПАСАВАЊА

Члан 22.

(Оперативни поступци RCC)

- (1) Одмах по пријему информације надлежне ATS јединице о ваздухоплову у нужди, односно ванредној ваздухопловној ситуацији, RCC БиХ процјењује добијену информацију и одређује степен захтијеване акције.
- (2) У случају пријема информације о ванредном ваздухопловном догађају од стране других извора, RCC БиХ процјењује извор, врши одговарајућу провјеру, одређује којој фази узбуњивања одговара дата ситуација и по потреби покреће акцију SAR.
- (3) Провјера и процјена свих информација, без обзира на извор узбуњивања, врши се у RCC-у по утврђеним процедурама и то у односу на сваки извор добијања информација.
- (4) Сваку добијену информацију о могућем ваздухопловном ванредном догађају, RCC БиХ ће сматрати вјеродостојном док се не установи другачије.

Члан 23.

(Оперативне мјере након проглашења фазе неизвјесности (INCERFA))

Након проглашења фазе неизвјесности (INCERFA), RCC предузима сљедеће мјере:

- а) одређује координатора операције трагања и спасавања (SMC);
- б) провјерава примљене информације, ако је потребно;
- ц) блиско сарађује са надлежним ATS јединицама;
- д) прикупља све релеватне податке о ваздухоплову, посади, рути, аеродрому поласка и доласка, као и метеоролошке податке;
- е) реконструише стварну путању ваздухоплова, у мјери у којој је то познато, и намјерану или процијенјену путању последице познате тачке, користећи све релеватне информације;
- ф) води комуникациону потрагу.

Члан 24.

(Оперативне мјере након проглашења фазе узбуне (ALERFA))

Након проглашења фазе узбуне (ALERFA), RCC предузима сљедеће мјере:

- а) наставља са потребним активностима из фазе неизвјесности, односно предузима мјере које су утврђене за фазу INCERFA ако проглашењу фазе узбуне иста није претходила;
- б) ставља у стање приправности све потребне учеснике за евентуално ангажовање у операцији трагања и спасавања;
- ц) процјењује примљене информације и наставља прикупљање додатних информација од осталих извора;
- д) одржава везу са надлежним ATS јединицама и, по потреби, од њих тражи додатне информације;
- е) процјењује нове информације које се односе на: стање ваздухоплова, временске услове, терен, комуникацију, последњу познату позицију ваздухоплова, последњу комуникацију остварену путем радио-везе, оператера ваздухоплова и преосталу количину горива у ваздухоплову;

- ф) мапира релевантне информације како би се одредила вјероватна позиција ваздухоплова;
- г) започиње планирање операције трагања и спасавања;
- х) тражи асистенцију надлежних ATS јединица за:
 - просљеђивање инструкција и информација ваздухоплову у нужди или ваздухоплову који је пријавио нужду;
 - информисање ваздухоплова у близини опасности о природи узбуне;
 - извештавање спасилачко-координационог центра о свакој промјени стања ваздухоплова који је у могућој нужди.

Члан 25.

(Оперативне мјере након проглашења фазе опасности)

- (1) Након проглашења фазе опасности (DETRESFA), RCC предузима сљедеће мјере:
- а) наставља са потребним активностима из фазе узбуне, односно предузима мјере које су утврђене за фазу ALERFA ако проглашењу фазе опасности иста није претходила;
 - б) одређује могућу позицију ваздухоплова, степен извјесности ове позиције и одређује зону трагања;
 - ц) сачињава и детаљно провјерава план операције трагања и план операције спасавања за планирану зону трагања;
 - д) покреће операцију трагања и спасавања и просљеђује релевантне информације у вези те операције:
 - свим учесницима у операцији трагања и спасавања који могу да допринесу ефикасности операције;
 - надлежним ATS јединицама, у циљу преношења информација ваздухоплову у нужди или ваздухоплову који је пријавио нужду;
 - спасилачко-координационим центрима сусједних држава, ако је потребно њихово ангажовање;
 - е) ако у операцији трагања и спасавања учествују два или више учесника на земљи или у ваздуху, одређује једног од њих за координатора на мјесту догађаја (OSC);
 - ф) наставља прикупљање информација, а ако добије додатне информације о узбуни из других извора, обавјештава о томе надлежне ATS јединице;
 - г) провјерава спровођење плана операције трагања и спасавања и, по потреби, врши измјену тог плана;
 - х) обавјештава орган надлежан за истраживање несрећа у ваздушном саобраћају;
 - и) захтијева од надлежних ATS јединица упућивање захтјева ваздухопловима у близини који не учествују као спасилачки ваздухоплови:
 - да прате радио-фреквенцију ваздухоплова у нужди и радио-предајника за емитовање позиције у случају нужде;
 - да пруже помоћ ваздухоплову у нужди, ако је то могуће;
 - да обавјештавају спасилачко-координациони центар о развоју ситуације;
 - ј) размјењује информације у вези операције са свим учесницима;
 - к) извештава остале надлежне субјекте о фази узбуњивања;

- (2) Спасилачко-координациони центар у својој оперативној документацији утврђује ближе детаље оперативних мјера које предузима у свим фазама узбуђивања.

Члан 26.

(Координација активностима на мјесту несреће)

Генерални директор BHDCA ће обезбиједити учествовање једног или више лица из структура ваздухопловне власти БиХ на дефинисано подручје потраге или на мјесто несреће с циљем координације активности са координаторима на мјесту несреће и другим субјектима који су укључени у спровођење операција SAR.

Члан 27.

(Посебна ситуација у близини аеродрома)

- (1) У случајевима када се ванредни ваздухопловни догађај - несрећа догоди у оквиру или непосредној близини аеродрома (у подручју које је дефинисано Програмом безбједности аеродрома), извођење операција спасавања се изводи по Плану спасавања на аеродрому.
- (2) RCC задржава одговорност за операције потраге (уколико је потребно), као и за општу координацију елемената који нису обухваћени у Програму безбједности аеродрома.
- (3) Све информације, као и захтјеви за ангажовање спасилачких јединица које нису обухваћене Програмом безбједности аеродрома, се упућују преко Оперативног центра аеродрома у RCC.
- (4) У свим случајевима извођења операција SAR у близини аеродрома обавезна је директна координација између аеродрома и RCC.
- (5) У ситуацији када RCC сматра да је безбједније и рационалније, координација ваздушних операција у извођењу потраге се повјерава локалном центру АТС.

Члан 28.

(Обавјештавање јавности)

- (1) О току и начину спровођења операције трагања и спасавања BHDCA обавјештава јавност.
- (2) RCC неће објављивати никакве информације о поступку вођења операција SAR, осим у случају добијања овлашћења од генералног директора BHDCA.

Члан 29.

(Привремена обустава операција SAR)

- (1) Операција трагања и спасавања може да буде привремено обустављена (суспендована) у случајевима ако су:
 - а) све додијелене зоне трагања детаљно претражене и испитане;
 - б) све могуће локације истражене;
 - ц) сва одговарајућа средства за добијање информација о локацији ваздухоплова или путника у ваздухоплову искоришћена и испитана;
 - д) све претпоставке и прорачуни коришћени у операцији трагања поново прегледани.
- (2) Одлуку о привременој обустави операције трагања и спасавања доноси RCC уз сагласност генералног директора BHDCA.
- (3) У одлуци из става (2) овог члана одређује се и вријеме настављања операције трагања и спасавања.
- (4) RCC је дужан да о привременој обустави операције трагања и спасавања одмах обавијести све учеснике ангажоване у тој операцији.

Члан 30.

(Завршетак операција SAR)

- (1) Одлука о завршетку операције трагања и спасавања се доноси:

- а) ако је добијена информација да се ваздухоплов због кога је покренута операција трагања и спасавања не налази више у нужди; или
 - б) ако је добијена и потврђена информација да је ваздухоплов због којег је покренута операција трагања и спасавања пронађен и путницима је указана помоћ; или
 - ц) ако током фазе опасности RCC, уз консултације са учесницима у операцији трагања и спасавања, утврди да не постоји никаква вјероватноћа да су путници и посада преживјели и да би наставак операције трагања и спасавања био без значајних изгледа за успјех.
 - д) У случајевима из става (1) тач. а) и б) овог члана, одлуку о завршетку операције трагања и спасавања самостално доноси RCC, а у случају из става (1) тачка (ц) овог члана одлука се доноси уз сагласност генералног директора BHDCA.
- (2) Спасилачко-координациони центар је дужан да о завршетку операције трагања и спасавања без одлагања обавијести све учеснике ангажоване у операцији.

Члан 31.

(Извјештаји и анализе)

- (1) Након свих спроведених операција SAR, RCC БиХ израђује извјештаје које анализира BHDCA, те на основу тих анализа израђује препоруке и приједлоге за унапређење рада SAR служби у БиХ.
- (2) Препоруке и приједлоге за унапређење рада SAR служби BHDCA доставља Комитету за SAR БиХ.

Члан 32.

(Обука)

- (1) Сви учесници у трагању и спасавању редовно спроводе обуку особа које учествују у трагању и спасавању и учествују у заједничким обукама и вјежбама провере спремности за операције трагања и спасавања.
- (2) Спровођење обука и заједничких и координисаних вјежби врши се по плану и програму који доноси BHDCA у складу са начином на који се ангажују учесници у трагању и спасавању и међународним стандардима и препорученом праксом из области трагања и спасавања.

V - ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

Члан 33.

(Додаци)

Саставни дио овог правилника чине следећи додаци:

Додатак 1: Скраћенице

Додатак 2: Максимално вријеме за почетак фаза опасности

Додатак 4: Визуелни сигнали "Земља - Ваздух" које користе преживјели

Додатак 5: Визуелни сигнали "Земља - Ваздух" које користи служба SAR

Додатак 6: Обрасци извјештавања.

VI - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 34.

(Ступање на снагу)

- (1) Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објаве у "Службеном гласнику БиХ".
- (2) Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о раду Службе потраге и спасавања у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 12/06) од 21.02.2006. године и Инструкција о организовању потраге и спасавања у Босни и Херцеговини, број 1964/02 од 22.10.2002. године.

(3) Овај Правилник ће се објавити и у службеним гласилима ентитета и Дистрикта Брчко.

Број 1-3-02-2-487-1/19
22. јула 2019. године
Бања Лука

В. д. генералног директора
Жељко Травар, с. р.

ДОДАТАК 1.

A/C: Ваздухоплов
ACC: Центар Обласне контроле летења
A/D: Аеродром
AFTN: Фиксна ваздухопловна комуникациона мрежа
AIP: Зборник ваздухопловних информација
ATC: Контрола ваздушног саобраћаја
ATS: Оперативне услуге ваздушног саобраћаја
COSPAS-SARSAT: Сателитски систем за одређивање позиције емитовања ваздухопловног радио-средства за узбуњивање и преношење сигнала позиције
DF: Правац потраге
ETA: Предвиђено вријеме доласка
FIC: Центар летних информација
FIR: Подручје летних информација
FIS: Служба информисања ваздухоплова у лету

FPL: План лета
GPS: Глобални позициони систем
ICAO: Међународна организација за цивилно ваздухопловство
IFR: Правила за инструментално летење
IMC: Метеоролошки услови за инструментално летење
MCC: Контролни центар мисије-акције
MF: Средња фреквенција (300-3000 KHz)
NOTAM: Обавјештења за летаче
OSC: Координатор на мјесту догађаја
RCC: Спасилачко-координациони центар
RTF: Радио-телефонска комуникација
SAR: Потрага и спасавање
SARPs: Међународни стандарди и препоручене праксе
SITREP: Извјештај о ситуацији
SMC: Координатор акције потраге и спасавања
SPOC: Тачка контакта за потрагу и спасавање
SRR: Подручје потраге и спасавања
SRU: Спасилачка јединица за потрагу и спасавање
VFR: Правила за визуелно летење
VMC: Метеоролошки услови за визуелно летење

ДОДАТАК 2.**МАКСИМАЛНО ВРИЈЕМЕ ЗА ПОЧЕТАК ФАЗА НУЖДЕ**

		Фаза неизвјесности INCERFA	Фаза узбуне ALERFA	Фаза опасности DETRESFA	
СВИ	Сигнал непосредне опасности (Mayday- SOS- A7700)	-	-	H+5	
	Сигнал у невољи (Panne-panne- XXX RDBA)	-	H+5	Према околностима	
	Незаконита интервенција A7500	-	H+5	Према околностима	
ЛЕТОВИ	Истовремени губитак радио радио (ако је обавезан) и радарског контакта	-	H+5	H+10	
	Губитак радио контакта у аеродромској зони и прилазу за слијетање	-	H+5	H+10	
	Нема радио контакта приликом напуштања аеродромске зоне	H+10	H+20	H+30	
КОНТРОЛИ- САНИ ЛЕТОВИ	Губитак радио контакта	H+10	H+20	H+30	
Летови у неконтроли- саном ваздушном простору	Са планом лета	Нема радио контакта ако је обавезан	H+30	H+60	H+90
		Авион није стигао на вријеме	H+30	H+60	H+90
	Без плана лета	Према околностима			

- Ознака Н означава вријеме када се установило да постоји угрожавање безбједности ваздухоплова, односно по пријему обавјештења у RCC БиХ.

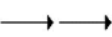

ДОДАТАК 3.**ВИЗУЕЛНИ СИГНАЛИ ЗЕМЉА-ВАЗДУХ КОЈЕ КОРИСТЕ ПРЕЖИВЈЕЛИ**

Бр.	Порука	Знак
1.	Потребна помоћ	
2.	Потребна медицинска помоћ	
3.	Не или негирајуће	
4.	Да или потврдно	
5.	Наставити у овом смјеру	

Упутства за употребу:

1. Сигнали не смију бити мањи од 8 ft/ 2,5 m/
2. Пазити да сигнали буду положени тачно како је приказано
3. Обезбиједити што је већи контраст између сигнала и позадине
4. Начинити све да се привуче пажња на други начин, нпр. радиом, заставама, димом, рефлексијом свјетла

ДОДАТАК 4.**ВИЗУЕЛНИ СИГНАЛИ ЗЕМЉА-ВАЗДУХ КОЈЕ КОРИСТИ SAR СЛУЖБА**

Бр.	Порука	Знак
1.	Операција је завршена	
2.	Нашли смо све особе	
3.	Нашли смо само неке особе	
4.	Не можемо наставити. Враћамо се у базу	
5.	Подјелили су се у двије групе. Свака наставља у означеном смјеру	
6.	Примљена информација да је ваздухоплов у овом смјеру	
7.	Ништа није пронађено. Настављамо са потрагом	

ДОДАТАК 5.**1) Обрасци извјештавања****SITREPs - Извјештај о ситуацији**

Извјештај о ситуацији (SITREP) се користи као начин преношења информација за одређени SAR догађај. Спасилачко-координационо средиште (RCC БиХ) SITREP користи у циљу достављања информација Подручним спасилачким центрима и надлежним службама у Босни и Херцеговини које могу бити укључене у ванредне ваздухопловне ситуације, а када се тражи ангажовање или припрема за ангажовање тих јединица.

SITREP се користи и као начин преношења информација између свих јединица и тимова на терену, који су укључени у операцију трагања и спасавања, као и начин за обавјештавање надлежних институција о развоју ситуације на терену.

SITREP може бити у краткој и пуној форми.

КРАТКА ФОРМА: Када се хитно преносе битни подаци приликом захтијевања за помоћ или за обезбјеђивање почетне информације о несрећи, она садржи информације које би требале бити обезбијеђене:

ТИП ХИТНОСТИ :	(Унијети о каквој се ситуацији ради - несрећа/хитна потреба)
ДАТУМ И ВРИЈЕМЕ :	(UTC или локално)
ОД:	(Унијети назив организације)
КОМЕ:	
SAR SITREP (БРОЈ):	
А. ПОДАЦИ О УНЕСРЕЂЕНОМ А/С	(Назив/ позивни знак, држава)
Б. ПОЗИЦИЈА	(Локација, координате)
Ц. СИТУАЦИЈА	(Природа несреће/хитност)
Д. БРОЈ ОСОБА	

E. ЗАХТЈЕВ ЗА ПОМОЋ

Ф. ОРГАНИЗАЦИЈА СА КОЈОМ ЈЕ ОБАВЉЕНА КООРДИНАЦИЈА АКТИВНОСТИ

ПУНА ФОРМА: Када се просљеђују опширније и ажуриране информације током SAR операције, следеће додатне појединости се достављају као дио SITREP-а:

Г. ОПИС НЕСРЕЋЕ

(Физички опис, власник/
изнајмљивач, терет који је превожен,
лет из/за, опрема за спасавање у
ваздухоплову)

Х. ВРИЈЕМЕ НА МЈЕСТУ ДОГАЂАЈА

(вјетар, температура ваздуха,
видљивост, прекривеност
облака/висина базе облака,
барометарски притисак)

Ј. ПРЕТХОДНО ПРЕДУЗЕТЕ РАДЊЕ

К. РЕЈОН ПОТРАГЕ:

(По плану из RCC БиХ)

Л. ИНСТРУКЦИЈЕ ЗА ДОДАТНУ КООРДИНАЦИЈУ

М. ПЛАНОВИ

Н. ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

(Укључујући вријеме завршетка
операције SAR)

ПОТПИС

ДОДАТАК 6.

2) Обрасци извјештавања

ИЗВЈЕШТАЈ СПАСИЛАЧКО-КООРДИНАЦИОНОГ ЦЕНТРА
О ОПЕРАЦИЈИ ТРАГАЊА И СПАСАВАЊА

(Дан/мјесец/година)		(Вријеме - UTC)	
1. Фаза узбуњивања:	INCERFA	ALERFA	DETRESFA
2. Особа или организација која је пријавила догађај:	Име и презиме / Организација:		Занимање:
	Телефон:		
	Кућна адреса:		
	Адреса на послу:		
	Телефон:	Факс:	
Име и презиме свједока и контакт телефон:			
3. Природа и мјесто догађаја:			
Вријеме опажања догађаја:			
Локација посматрача догађаја:			
4. Битне информације из плана лета:			
Регистрација ваздухоплова:		Тип ваздухоплова:	
Врста навигационе опреме:			
Тачка полијетања:		Вријеме полијетања: UTC	
Очекивана рута:			
Брзина крстарења:		Планирана дестинација:	
Предвиђено вријеме доласка: (ETA) UTC			

Алтернативни аеродром(и)/ могући алтернативни аеродром(и):			
Трајање лета: (<i>endurance</i>)			
Посљедња позната позиција:	Мјесто:	Вријеме (<i>UTC</i>):	
Радио-предајник за откривање позиције у случају нужде - <i>ELT (HEX ID)</i> :			
Опрема за преживљавање на ваздухоплову:			
Боја и карактеристичне ознаке:			
Власник / Оператер ваздухоплова:			
5. Средства комуникације на ваздухоплову:	<i>RTF</i> :	<i>SELCAL</i> :	
Последња комуникација обављена у:	Вријеме (<i>UTC</i>):	Станица:	Фреквенција:
6. Претходно предузета акција од стране локалних служби:			
7. Врста и количина залиха за преживљавање које треба доставити (ако је потребно):			
8. Особе у ваздухоплову:	Пилот: Посада: Путници: Други:		
Број неповријеђених:	Повријеђених:	Жртава:	Укупно:

9. Временски услови у рејону у коме се догодила несрећа:	
10. Предузете активности RCC по добијеној информацији:	
Подносилац извештаја:	

3) Обрасци извјештавања

ПРЕТПОЛЕТНИ ИЗВЈЕШТАЈ RCC БИХ СПАСИЛАЧКИМ ВАЗДУХОПЛОВИМА			
Спасилачки ваздухоплов:			
Датум:			
Тип и број ваздухоплова	Јединица:	Вођа посаде:	
Опис природе несреће или природе узбуњивања			
Опис објекта за којим се трага			
(1) Тип ваздухоплова:			
(2) Број или назив ваздухоплова:			
(3) Дужина:	Ширина (Размах крила):		
(4) Број укrcаних особа:			
(5) Пун опис ваздухоплова, укључујући боје и ознаке:			
(6) Фреквенције на којима је био нестали ваздухоплов:			

Додијељени рејони потраге:					
Рејон:					
Начин потраге:		Висина/ видљивост:			
Трајање задатка:					
Почетак потраге на:		и правцу (N-S,E-W)			
Фреквенције:					
(1) ATS јединица:		(2) Ваздухоплов:			
(3) Остали:					
Извјештај о реализацији задатка:					
Доставити у:		сваких:		сати уз извјештај о времену сваких:	
				сати.	
Додатне инструкције:					

Подносилац извјештаја:

ДОДАТАК 7.**4) Обрасци извјештавања**

ИЗВЈЕШТАЈ ПОСАДЕ СПАСИЛАЧКОГ ВАЗДУХОПЛОВА ЗА РСС БиХ					
Спасилачки ваздухоплов:			Тип и број:		
Датум:					
Мјесто полијетања:			Мјесто слијетања:		
Вријеме полијетања:		Вријеме проведено на задатку:		Вријеме слијетања:	
Претражени рејон:					
Начин потраге:			Висина/ видљивост:		
Број осматрача:					
Временски услови у рејону потраге (висина, брзина вјетра, висина базе облака, итд.):					
Објект за којим се трагало (лоциран) на позицији:					
Број и стање у којем се налазе преживјели:					
Опажања и/или други извјештаји:					

Телекомуникације: (навести ниво квалитета остварених веза и/или евентуалне измјене претполетног извјештаја)
Напомена: (навести предузете радње током операције, евентуалне проблеме и сугестије ...)

Подносилац извјештаја:
